

Hadsel kommune
Et hav av muligheter

Hadsel kommune Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Jf. plan- og bygningsloven §§ 11-1 til 11-3

Vedtatt 18/6-2021 av kommunestyret i sak 42/21

Innhold

Forord.....	4
1 Bakgrunn	5
2 Kommuneplanlegging.....	6
3 Visjon, verdigrunnlag og overordnet samfunns mål	8
4 Hva er det viktigste for Hadsel?.....	8
5 Strategier for de enkelte utviklingsområder	10
5.1 Bærekraftig utvikling, med fokus på klima og energi (prioritert område) ...	10
5.2 Bolyst (prioritert område)	11
5.3 Folkehelse og livsmestring (prioritert område).....	11
5.4 Næringsutvikling (prioritert område)	12
5.5 Kommunal økonomistyring	13
5.6 Medvirkning og samfunnsdeltakelse	13
5.7 Overordnede arealpolitiske retningslinjer	14
5.8 Helse og omsorg	18
5.9 Utdanning	19
5.10 Kultur	20
5.11 Samiske interesser	21
5.12 Samferdsel og kommunikasjoner	21
5.13 Samfunnssikkerhet og beredskap.....	22
5.14 Kommunale tjenester og forvaltning	22
5.15 Dyrevelferd	25
6 Geografiske satsningsområder	25
6.1 Innlandet.....	25
6.2 Raftsundet	25
6.3 Fiskebøl og Strønstad.....	26
6.4 Melbu	26
6.5 Stokmarknes.....	26
6.6 Søndre Langøya.....	27
7 Interkommunalt samarbeid	27

Navn på plan:	Kommuneplanens samfunnsdel for Hadsel kommune 2021-2032
Plan-ID:	KPS 1866 (kommuneplanens samfunnsdel) & KPA 1866 (kommuneplanens arealdel)
Kommune:	1866 Hadsel
Tiltakshaver:	Hadsel kommune
Oppstartsvedtak & offentlig ettersyn-planprogram:	Kommunestyrets vedtak av 26/4-2018, jf. sak 23/18
Endelig vedtak, planprogram:	Kommunestyrets vedtak av 13/12-2018 i sak 87/18
Start kommunal saksbehandling:	Januar 2018
Vedtak, offentlig ettersyn:	Kommunestyrets vedtak 18/2-2021 jf. sak 1/21
Endelig vedtak:	Kommunestyrets vedtak 18/6-2021, jf. sak 42/21
Styringsgruppe:	Kommunestyret
Arbeidsgruppe:	Kommunedirektør Ola Morten Teigen (prosjektleder) Helse & omsorgssjef Marion Celius Oppvekstsjef Line Pedersen Teknisk sjef Øyvind Stensø Skjørholm Økonomisjef Tommy Løveng Hansen Spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen
Saksbehandler:	Spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen
360 saksnr.:	17/00210 og 21/00249
Overordnede lokale grunnlagsdokumenter:	Kommuneplanens samfunnsdel 2007-2017, vedtatt av kommunestyret 21/6-2007 Kommuneplanens arealdel 2014-2026, vedtatt av kommunestyret 10/4-2014 Kommunal planstrategi 2016-2019, vedtatt av kommunestyret 29/9-2016 (opphevet) Kommunal planstrategi 2020-2023, vedtatt av kommunestyret 19/6-2020
Adresseinformasjon:	Hadsel kommune, Rådhusgata 5, 8450 Stokmarknes epost: postmottak@hadsel.kommune.no Tlf.: 76 16 40 00
Forsidetegning:	Tegnet av Kendall Long, 7 år. Strønstad skole

Forord

Tenker du på fremtiden til Hadsel? Hvordan vil det se ut der du bor? Hva lever vi av? Hvordan har vi det i Hadsel om 5 år, ti kanskje tjue år? Og hvordan har du det? Kommunen er opptatt av disse spørsmålene hver eneste dag og vi har store ambisjoner for fremtiden vår: Vi vil være en attraktiv og levende kommune både for innbyggerne våre og besøkende. Hadsel skal være en god kommune å bo i med et hav av muligheter. Kommuneplanen for Hadsel er vårt felles kart for fremtiden. Den skal vise hvilken retning vi ønsker for utvikling av vårt samfunn på et overordnet nivå.

Sentralt i planen står fire emner: Bærekraft, folkehelse, bolyst og næringsarbeid. Emnene mener vi er helt avgjørende i arbeidet med å fremme en god utvikling av Hadselsamfunnet.

Når det gjelder handlinger og tiltak for å følge opp den retning kommuneplanen beskriver, er denne oppgaven et felles anliggende der vi alle må bidra. For kommuneorganisasjonens del vil mye være synliggjort i styringsdokumentet og økonomiplanen.

Planen er en videreutvikling- og oppdatering av tidligere kommuneplan for Hadsel 2007-2017 som har fungert godt for kommunen. Likevel har vi foretatt betydelige endringer for å få en oppdatert plan til dagens samfunnsutfordringer, spesielt i forhold til FNs bærekraftsmål. Videre er den nye planen et resultat av en lengre prosess med som har involvert flere i vårt lokalsamfunn. Utfordringen i de nærmeste årene blir å sette kommuneplanen ut i handling. Dette krever fortsatt positive holdninger, godt samarbeid og stor innsats. Kommuneplanens samfunnsdel gjelder i utgangspunktet frem mot år 2032, men hvert enkelt kommunestyre vil ta stilling til om planen må oppdateres og fornyes for hver valgperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel er disponert slik at tallmateriale m.m. er lagt ved som vedlegg, slik at hoveddokumentet fremstår oversiktlig og enkelt. Mål og strategier er forfattet slik at de fremstår som anvendbare. Samfunnsdelen skal «samle opp» politikken i et dokument slik at vi vet hvor vi har alt.

Med ønske om at kommuneplanen kan være et levende dokument som aktivt benyttes til inspirasjon og rettesnor, inviteres det til samarbeid og felles dugnad for utvikling av Hadselsamfunnet i en stadig mer samlende og attraktiv retning.

Stokmarknes den 18/6-2021

Aina Nilsen
Ordfører

Ola Morten Teigen
Kommunedirektør

1 Bakgrunn

Hvorfor skal vi ha en kommuneplan?

Kommunens oppgave er først og fremst å arbeide for sine innbyggere og ta seg av de nære oppgavene. Det er vi i Hadsel som kjenner de lokale utfordringene best og vet hvordan de kan løses. Dette arbeidet må systematiseres og skrives ned i en plan slik at vi vet hvor vi har det. Planen må gi et overblikk over situasjonen vi er i og samfunnsutfordringene vi har- og vil møte. Som følge av dette må den gi oss en retning for det videre arbeidet vi skal gjøre. Retningen bestemmer de folkevalgte, dog må hensyntas både nasjonale og regionale mål, interesser og oppgaver.

Når vi lager kommunale planer må de være forankret hos innbyggerne og overordnet myndighet. Vi er således avhengig av åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for å få en så bra plan som mulig. Videre må planen selvsagt være innenfor gjeldende regelverk. Det må legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn må beskrives.

Forskjellen på samfunnsdelen og arealdelen

Kommuneplanen skal ha en *samfunnsdel* og en *arealdel*. Dokumentet du nå leser er samfunnsdelen, og denne står øverst i kommunens plansystem. Planen er disponert slik at den tar utgangspunkt i de ulike rollene kommunen har:

- *Rollen som utviklingsaktør i samfunnet*
- *Rollen som tjenesteyter ovenfor innbyggerne*
- *Rollen som arbeidsgiver ovenfor de ansatte*
- *Rollen som ressursforvalter*

Kommuneplanens arealdel tar utgangspunkt i samfunnsdelen og er i praksis først og fremst et kart med bestemmelser. Den sier noe om hvordan vi skal bruke arealene i Hadsel, dvs. hvor vi skal ha boligområder, friluftsområder, naturområder, nærings- og landbruksområder osv. Videre hvilke regler som gjelder innenfor det enkelte område. Slike regler er viktige sånn at vi kan ta hensyn til en bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Lokal samfunnsstyring

Kommuneplanen er vår felles arbeidsplan for å møte fremtiden på ønsket måte. Formelt er det kommunestyret som «eier» planen. Norge styres gjennom et *representativt demokrati*. Et representativt demokrati fungerer slik at folket velger representanter (politikere) til å styre kommunen for seg. I Hadsel er kommunestyret som er vårt øverste folkevalgte organ. Selv om lokalpolitikerne styrer- og bestemmer er det i mange saker ønskelig å høre hva innbyggerne, bedrifter og/eller organisasjoner mener. Dette kalles for *merdemokrati*. Dette skal ikke erstatte det representative demokratiet, men tjene som et supplement for å få opplyst ulike saker så godt som mulig gjennom anledningen til å gi innspill og råd til politikere.

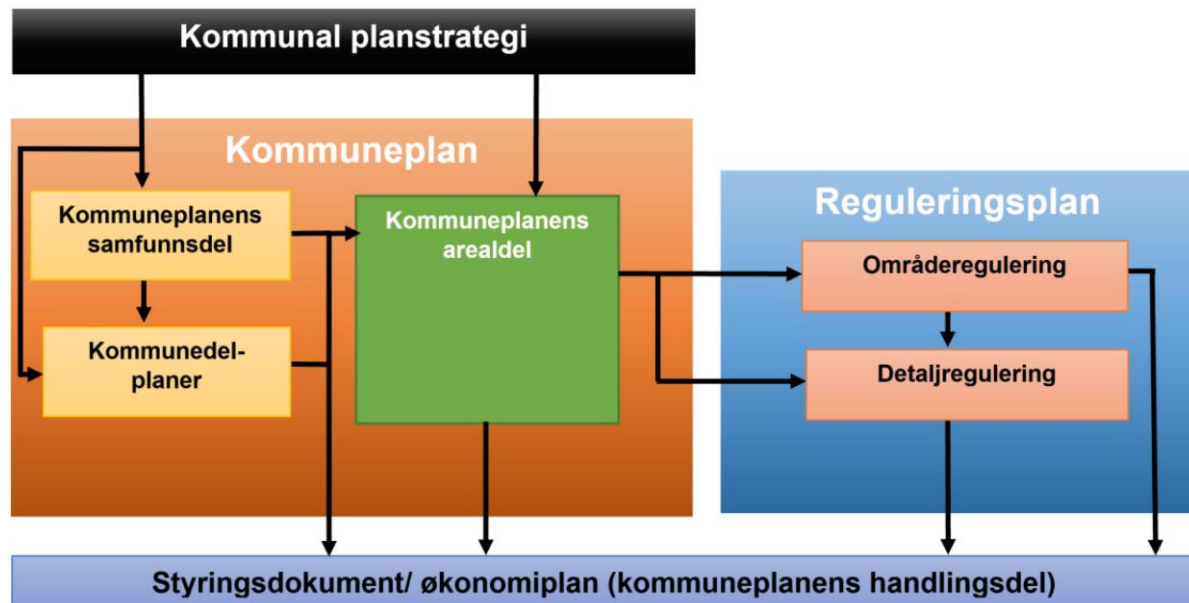
Hva angår statlig styring av kommunene skjer dette gjennom lover og overordnede føringer fra Regjeringen. Dette er presisert i nylig endringer i Kommuneloven, jf. § 2–2, 3. ledd samt i Grunnloven § 49, 2. ledd hvor det fremgår at staten bare kan styre kommunen med hjemmel i lov. Det innebærer at rundskriv, veiledere og statlige tolkningsuttalelser ikke binder kommunene. Begrunnelsen for endringen av kommuneloven er i forarbeidene (NOU 2016:4) blant annet angitt slik: «*Kommunene er bedre egnet enn statlige sektororganer til å foreta helhetlige prioriteringer og til å fordele begrensede ressurser*». Dog er det viktig å være oppmerksom på setningen «*hjemmel i lov*» som i praksis betyr at her er en rekke lover som i mer eller mindre grad avgrenser det kommunale selvstyret, og hva man kan gjøre.

Hva angår fylkeskommunen er styringen av kommunen avgrenset til de regionale interessene de fremmer og som bl.a. kommunene må følge opp.

2 Kommuneplanlegging

Kommuneplanen skal være veikartet og arbeidsplanen for den lokale samfunnsutviklingen. Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel som i vårt tilfelle tilsvarer styringsdokumentet/ økonomiplanen som rulleres/fornyes hvert år. Konkrete tiltak skal føres opp direkte i styringsdokumentet eller via en kommunedelplan som også er knyttet til samme dokument.

Kommuneplanleggingen skal følge de kvalitetskrav som er angitt i den kommunale planstrategien.

Koblingen mellom samfunnsdelen og kommunens økonomiplan

Det er nødvendig å forstå at *handlingsdelen* i kommuneplanens samfunnsdel i praksis er kommunens økonomiplan/ styringsdokument, jf. kommuneloven § 14-4, og plan og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd. Økonomiplanen rulleres hvert år og legges ut til offentlig ettersyn på slutten av året før kommunestyret gjør sitt vedtak. Det er således ikke nødvendig- og heller ikke anbefalt at vi blander inn alle tiltak i samfunnsdelen, da planen befinner seg på et overordnet, strategisk nivå. Likevel er her nevnt konkrete forhold/tiltak i samfunnsdelen men det er fordi disse har en åpenbar betydning for den helhetlige samfunnsutviklingen av Hadsel som f.eks. Hadseljord-tunellen og flyplassen.

Planprosess

Plan- og bygningsloven angir i grove trekk prosesskravene, og planprogrammet har angitt en oppskrift for denne planprosessen. Samfunnsdelen er et resultat av bl.a. en rekke medvirkningsaktiviteter som folkemøter, tema- og arbeidsmøter. Innbyggere i ulike aldrer og livssituasjoner, næringsaktører, andre offentlige aktører, folkevalgte og ansatte i kommunen har deltatt med innspill, og i diskusjoner i forberedelsene til innholdet i planen. Formannskapet har fungert som styringsgruppe etter delegasjon fra kommunestyret.

Oppfølging, resultatmåling og rulling

Kommuneplanens samfunnsdel følges opp og konkretiseres i kommunens styringsdokument/kommunedelplaner, og alle virksomhetene har sin rolle i å oppfylle mål og strategier i våre planer. Evt. nye kommunedelplaner og temaplaner som er ment å utfylle- og konkretisere bestemte emner i kommuneplanen initieres gjennom den kommunale planstrategien, ikke i kommuneplanen.

Tidligere har kommunestyret vedtatt kommuneplaner som har fått stå mer eller mindre uberørt gjerne i en planperiode på 10 år. Dette holder ikke i dag i et samfunn som stadig er i utvikling. Derfor legges det opp til at hvert nye kommunestyre får anledning til å oppdatere planen i forhold til samfunnssituasjonen, og ikke minst veien videre. Sistnevne handler om politisk kurs. Nytt kommunestyre avklarer dette i kommende planstrategier.

Forholdet mellom behov/ønsker og hva vi faktisk kan få til

Det vil alltid være en avstand mellom behov/ønsker og hva vi faktisk kan få til. Dette henger først og fremst sammen med tilgangen på ressurser. De folkevalgte må derfor prioritere og velge, og det er ikke alltid avgjørelsene faller i god jord. Slik er det i alle kommuner. Diskusjonen om hva som er viktig, og mindre viktig vil alltid være – dette er en naturlig del av politikkutøvelsen.

Praktisk bruk av planens mål og strategier

Samfunnsmålet i kap. 3 og de påfølgende strategiene i kap. 5 viser retning inn i fremtiden. I den daglige forvaltningen både på politisk og/eller administrativt nivå danner disse utgangspunktet for arbeidet med *alle* våre saker. I noen sakstiltfeller kan det hende at vi ut fra ulike grunner og unntaksvis likevel må si nei eller snu selv om den overordnede retningen i denne planen er gitt.

Mål er dit vi vil, strategi er veien/midlene vi velger for å komme dit. Eksempel: Målet kan være å dra til Storheia. Strategien for å få dette til er å velge ønsket sti, og riktig utrustning for turen. I den praktiske politikken *bør* politikerne, ved behandling av en sak, ta utgangspunkt i kommuneplanen før man bestemmer seg.

Kort om disposisjonen av kommuneplanens samfunnsdel

Denne planen kan fortone seg som omfattende sett i forhold til enkelte lignende planer i andre kommuner. Valget er bevisst: I flg. planstrategien legger kommunen opp til at alle politiske føringer etter hvert skal samles i kommuneplanen. Da vet vi hvor vi har dem, og det vil være enklere å holde oversikten både for de folkevalgte, innbyggerne og administrasjonen. Kommunedelplanene skal i planperioden fases ut til å bli rene handlingsplaner. Mål og strategier i de kommunedelplaner som allerede er vedtatt vil bli installert i samfunnsdelen, og de eksisterende delplanene vil etter hvert bli omgjort til rene handling- og tiltaksplaner.

3 Visjon, verdigrunnlag og overordnet samfunns mål

I planen er det behov for en visjon, et verdigrunnlag og påfølgende samfunns mål som kan vise hvordan vi griper fremtiden.

Visjon:

Et hav av muligheter

Verdigrunnlag:

Vi velger verdier som gir samhold, får fram skaperevnen, er engasjerende og synliggjør ansvar for vårt eget lokalsamfunn til beste for oss alle. Vi er et samfunn som tør å satse, er samlende, kreativt og som oppnår resultater. Vi er også en kommune hvor innbyggerne er tydelige, engasjerte, raus og viser respekt for hverandre. Følgende verdier beskriver oss:

Engasjert – Samlende – Kreativ – Raus – Effektiv

Samfunns mål:

Vi vil ha:

- ***Et klimanøytralt og bærekraftig lokalsamfunn***
- ***Bolyst og god folkehelse***
- ***En framtidsrettet næringsutvikling***
- ***Bærekraftig forvaltning av natur og miljø***

4 Hva er det viktigste for Hadsel?

Hva er det viktigste for Hadsel?

Vi ser at det blir flere og flere eldre i Hadsel. For å kunne ta vare på, og videreutvikle eldreomsorgen i kommunen må vi ha flere yngre og tilflyttere. Disse kan gi oss skatteinntekter og mere overføringer fra staten. Da må Hadsel fremstå som en god kommune å bo- og arbeide i. I tillegg må vi, som alle andre tenke på miljø, klima og bærekraft. Dette er bakgrunnen for de fire temaene som kommunestyret ønsker å fokusere spesielt på. Foruten de fire temaene nevnt nedenfor har kommuneplanen en rekke andre temaer som alle er viktige på sin måte.

Prioriterte temaer:

- *Bærekraftig utvikling*
- *Folkehelse*
- *Bolyst*
- *Næringsutvikling*

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling betyr i denne sammenhengen en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Her vil bl.a. klima og miljø stå veldig sentralt, men også andre emner er aktuelle. FN har laget 17 bærekraft-mål som vi må følge. Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan, blant annet for å sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise veg mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. Dette er FNs bærekraftsmål:

FNs bærekraftsmål er skalert til nasjonalt nivå, og det er kommunene som må iverksette disse.

Dette betyr bærekraftsmålene¹

1. Utrydde fattigdom: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden
2. Utrydde sult: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk
3. God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder
4. God utdanning: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle
5. Likestilling mellom kjønnene; Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet
6. Rent vann og gode sanitærforhold: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle
7. Ren energi til alle: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris
8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle
9. Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon
10. Mindre ulikhet: Redusere ulikhet i og mellom land
11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
12. Ansvarlig forbruk og produksjon: Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre
13. Stoppe klimaendringene: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

¹ Se Regjeringen: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/sdg_oversikt/id2505654/

14. *Livet i havet: Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*
15. *Livet på land: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold*
16. *Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner: Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer*
17. *Samarbeid for å nå målene: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling*

I de etterfølgende tabellene for *utviklingsområder og strategier* er disse satt opp mot FNs bærekraftsmål.

5 Strategier for de enkelte utviklingsområder

I tabellene står i siste kolonne «*FNs bærekraftsmål*». Strategiene skal ha en relasjon til nevnte bærekraftsmål som betyr at man i hvert enkelt tilfelle på forhånd skal vurdere bærekraften i det vi ønsker å gjøre. Dette skal komme tydelig frem i den enkelte sak. Uten en slik mekanisme svekkes våre muligheter til å bli en bærekraftig kommune.

Samarbeid for å komme dit vi vil

FNs bærekraftsmål nr. 17 *Samarbeid* må være helt sentralt i alt vi gjør: i etterfølgelse av mål, samtlige strategier, utvikling av tiltak og ellers. **Samarbeid er derfor en gjennomgående føring fra kommunestyret i denne planen.** I kapittel 5.6 *Medvirkning og samfunnsdeltakelse* er det lagt strategier om hvorledes vi skal gjøre det.

Utviklingsområder med påfølgende strategier

Nr.	Utviklingsområde med påfølgende strategier:	Referanser/ oppfølging	Bærekraftsmål
5.1 Bærekraftig utvikling, med fokus på klima og energi (prioritert område)			
a)	<i>Vi skal redusere klimautslippene i Hadsel med 50 % innen 2030</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 11, 13
b)	<i>Vi skal øke lokal produksjon av grønn kraft med 20 % innen 2030</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 7, 11, 12, 13
c)	<i>Vi skal arbeide med å forby bruk av engangsplass i alle kommunale virksomheter</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 11, 12, 13
d)	<i>Vi skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Klimagassutslippene skal reduseres med minst 90 % innen 2050.</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 11, 12, 13
e)	<i>Vi skal føre et klimaregnskap som viser det samlede utslipp av klimagasser fra kommunens virksomhet og Hadselsamfunnet. I tillegg skal vi utforme et forpliktende klimabudsjett som en del av styringsdokumentet.</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 11, 12, 13
f)	<i>Vi skal oppdatere kommunens helhetlige ROS-analyse med de siste nasjonale framskrivningene</i>	Jf. klimaloven, Meld. St. 13 (2020-2021) & klima- og energiplan	3, 11, 13

5.2 Bolyst (prioritert område)

Bolyst er summen av hva den enkelte tenker om stedets atmosfære, og fysiske omgivelser (natur så vel som bygde miljøer), sosiale miljøer og muligheter, mellommenneskelige relasjoner og erfaringer knyttet til å få dekket en lang rekke ulike typer behov. Således er bolyst helt sentralt for å beholde antallet innbyggere, og helst bli flere.

a)	<i>Vi skal arbeide for levende bygder og tettsteder der folk trives. I Hadsel skal det være anledning til å bosette seg i bygdene, så vel som i tettstedene.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, St.meld. nr. 19 (1999-2000), St. meld. St. 18 (2016-2017), fylkesplanen & strategisk boligplan	3, 11
b)	<i>Vi skal arbeide aktivt med fysisk stedsutvikling, og bidra for å tilrettelegge for trygge, inkluderende, attraktive og aktivitetsfremmende bygder og tettsteder for alle. Vi skal bidra til å etablere gode møteplasser, sammenhengende grøntområder og et gjennomgående turveinnett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter i nærmiljøet.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, St.meld. nr. 19 (1999-2000), St. meld. St. 18 (2016-2017), fylkesplanen, strategisk boligplan, folkehelseplan & frivillighetsplan	3, 11, 14, 15
c)	<i>Vi skal utvikle leke- og aktivitetsplasser- og sette krav til utformingen bl.a. forholdet til sikker adkomst.</i>	Jf. fylkesplanen, kommuneplanens arealdel, folkehelseplan & boligstrategisk plan	3, 11
d)	<i>Vi skal arbeide for at utbygginger ivaretar en estetisk- og universell utforming.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner	3, 11
e)	<i>Vi skal prioritere vekst og utvikling i områder som har god og sikker teknisk infrastruktur knyttet til vann og avløp.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, hovedplan for VA	3, 6
f)	<i>Vi skal utvikle Hadsel slik at folk ønsker å bosette seg her eller komme på besøk</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, St.meld. nr. 19 (1999-2000), St. meld. St. 18 (2016-2017), strategisk boligplan, folkehelseplan & frivillighetsplan	3, 11, 14, 15
g)	<i>Vi bør ta vare på de bolyst-kvaliteter vi allerede har men disse må ikke være til hinder for en videreutvikling av samfunnet</i>	Jf. kommuneplanens arealdel, St.meld. nr. 19 (1999-2000), St. meld. St. 18 (2016-2017), strategisk boligplan, folkehelseplan & frivillighetsplan	3, 11, 14, 15

5.3 Folkehelse og livsmestring (prioritert område)

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning. *Folkehelsearbeid* er samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler. Det omfatter også arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

a)	<i>Folkehelsearbeidet i Hadsel skal legge vekt på forebygging mot uhelse. Følgende områder er spesielt viktige:</i> <ul style="list-style-type: none">• Sosial ulikhet i helse med fokus på barn & unges oppvekstvilkår• Levevaner og livsstil• Psykisk helse• Aldersvennlig samfunn for eldre herunder aldersvennlig stedsutvikling. Regjeringens kvalitetsreform «Leve hele livet» legges til grunn.	Jf. folkehelseloven, regjeringens kvalitetsreform «Leve hele livet», fylkesplanen & folkehelseplan	3
b)	<i>Vi skal drive helsefremming i samarbeid med organisasjoner og innbyggere. Psykisk uhelse & livsstilsproblematikk er spesielt viktig. Barn & unge er prioritert.</i>	Jf. folkehelseloven, fylkesplanen & Folkehelseplan	3
c)	<i>Vi skal integrere folkehelse og livsmestring i all planlegging. Vi skal motivere, stimulere og legge til rette for egenaktivitet gjennom en kultur-, idretts- og friluftspolitisk plattform</i>	Jf. folkehelseloven, fylkesplanen, planstrategi, delplaner & reguleringsplaner	3

d)	<i>Vi skal til enhver tid ha oversikt over befolkningens helsetilstand og ulike påvirkningsfaktorer slik at vi kan jobbe målrettet for å fremme folkehelsen og livsmestring</i>	Jf. folkehelseloven, fylkesplanen & folkehelseplan	3
e)	<i>Vi skal legge til rette for at befolkningen opplever mestring, sosial tilhørighet og glede over livet. Involvering skal stå sentralt. Vi skal gi barn & unge røtter og vinger.</i>	Jf. fylkesplanen framtidig oppvekstplan, frivillighetsplan & folkehelseplan	3
f)	<i>Vi skal aktivt fremme- og ta del i Regjeringens kvalitetsreform for eldre «Leve hele livet» for å skape et mer aldersvennlig lokalsamfunn hvor eldre kan være aktive og selvstendige. Vårt arbeid skal være sektorovergripende.</i>	Jf. St.melding nr. 15 (2017-2018) og framtidig folkehelseplan	3, 10
g)	<i>Vi skal arbeide for å redusere mobbing og diskriminering i lokalsamfunnet</i>	Jf. folkehelseplan & oppvekstplan	3, 5, 8, 10, 16
h)	<i>Vi skal sikre en inkluderende integrering av nye innbyggere</i>	Jf. folkehelseplan, oppvekstplan & boligpolitisk plan	3, 10, 16
i)	<i>Vi skal arbeide for å redusere vold og kriminalitet. Vi skal i samarbeid med politiet og andre aktuelle instanser bidra til å:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bygge moralske barrierer mot kriminalitet</i> • <i>Redusere rekruttering til kriminelle miljøer</i> • <i>Avskrekking ved trussel om straff (politioppgave)</i> • <i>Avverging ved å oppdage og stanse kriminelle handlinger før de skjer (politioppgave)</i> • <i>Uskadeliggjøring ved å frata gjerningspersoner evnen til å gjøre lovbrudd (politioppgave)</i> • <i>Beskytte sårbare mål og forebygge terrorisme</i> • <i>Redusere skadevirkninger</i> • <i>Redusere gevinster fra kriminelle handlinger</i> • <i>Hjelpe personer som har gjort lovbrudd tilbake til et normalt liv</i> 	Jf. folkehelseplan, interkommunal plan mot vold i nære relasjoner & St. melding 29 (2019-2020)	3, 11, 16
j)	<i>Vi skal redusere skadelig alkoholbruk.</i>	Jf. alkoholloven & alkoholpolitisk plan	3
k)	<i>Vi setter krav til at serverings- og skjenkesteder for alkohol drives lovlig og innenfor gjeldende lokal alkoholpolitikk</i>	Jf. alkoholloven & alkoholpolitisk plan	3
l)	<i>Vi skal arbeide for å redusere rusmisbruk gjennom forebyggende tiltak. Unge vil være en prioritert gruppe.</i>	Jf. alkoholloven, alkoholpolitisk plan & folkehelseplan.	3
m)	<i>Vi skal sikre arenaer for ungdom for å fremme en positiv utvikling</i>	Jf. oppvekstplan & folkehelseplan	3, 11

5.4 Næringsutvikling (prioritert område)

Næringsutvikling er aktiviteter som har til hensikt å få til vekst i næringslivet. Med vekst i næringslivet mener vi økt verdiskaping, flere arbeidsplasser og/eller økt lønnsomhet.

a)	<i>Vi skal ha en aktiv nærings-, areal-, og samferdselspolitikk som følges opp med initiativ og engasjement fra politisk- og administrative ledelse.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8, 9, 12
b)	<i>Vi skal ha aktivt eierskap til utvikling og tilrettelegging av næringsarealer med god kommunal infrastruktur.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8, 9
c)	<i>Vi skal være imøtekommende og tillitsskapende og i samarbeid med utviklingsmiljø skal vi holde godt moment, vise handlekraft, være oppsøkende, proaktiv og tett på næringslivet.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8, 9
d)	<i>Vi skal bygge nettverk og vi skal begeistre.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8
e)	<i>Vi skal ha dedikerte ressurser som jobber med næringsutvikling og bedriftsetableringer.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8
f)	<i>Vårt arbeid med bærekraftig næringsutvikling skal ta utgangspunkt i nærings sammensettingen vi har og hvilke muligheter som dette gir og vi skal jobbe for økt lokal verdiskaping og dermed klatre i verdikjeden.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8

g)	<i>Vår fremste oppgave er å være en samfunnsutvikler – en umulig oppgave for en kommune alene.</i>	Jf. strategisk næringsplan	8, 9
----	--	----------------------------	------

5.5 Kommunal økonomistyring

Det er alltid en avstand mellom behov/ønsker og det vi faktisk kan få til. Derfor må vi *prioritere* og *styre* den kommunale virksomheten etter disse. God kommunal økonomistyring innebærer å legge opp til driftsresultater som sikrer økonomisk handlefrihet herunder ha kontroll over ressursbruken og utnytte denne effektivt i forhold til gjeldende utfordringer.

a)	<i>Vi skal ha en bærekraftig økonomistyring som gir handlingsrom til å realisere våre ambisjoner</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
b)	<i>Vi skal ha en sunn, forutsigbar og bærekraftig kommuneøkonomi, synliggjort gjennom gode styringsverktøy.</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
c)	<i>Vi skal balansere hensynet til samfunnsmessig forvaltning og behovet for å få mest mulig tjeneste ut av hver krone som er til disposisjon.</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
d)	<i>Avkastning på kommunal kapital i kommunalt eide virksomheter underlegges en vurdering av eierne</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
e)	<i>Vi skal ha et netto driftsresultat for å finansiere investeringer eller avsette til disposisjonsfond på et nivå mellom 1-2 % av brutto driftsinntekter. Kommunestyret skal årlig fastsette handlingsregel for dette, jfr. kml § 14-2c.</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
f)	<i>Vi skal ha et disposisjonsfond som buffer for uforutsette utgifter eller svikt i inntekter på minimum 5 % av brutto driftsinntekter. Kommunestyret skal årlig fastsette handlingsregel for dette, jfr. kml § 14-2c.</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12
g)	<i>Vi skal ikke ha større netto finanskostnader enn 6 % av brutto driftsinntekter. Kommunestyret skal årlig fastsette handlingsregel for dette, jfr. kl § 14-2c.</i>	Jf. kommunelovens kap. 14 m/ tilhørende forskrifter samt gjeldende styringsdokument	10,11,12

5.6 Medvirkning og samfunnsdeltakelse

Medvirkning er *merdemokrati* og handler om å lytte til innbyggerne og la de få delta før beslutningene foretas. Medvirkning styrker tilliten til lokaldemokratiet og sikre at innbyggernes stemme kommer frem, og blir vurdert når de folkevalgte skal ta en beslutning. Samfunnsdeltakelse innebærer at alle skal kunne ha muligheten til å delta i forskjellige deler av samfunnet ut fra egne forutsetninger, behov og ønsker.

a)	<i>Vi skal tilrettelegge for at alle innbyggere kan delta aktivt på alle samfunnsarenaer, med et særlig fokus på utsatte grupper.</i>	Jf. plan- og bygningsloven	10
b)	<i>Vi skal gi innbyggerne relevant informasjon slik at de kan være seg bevisst en bærekraftig utvikling og ta valg og handle i tråd med dette.</i>	Jf. plan- og bygningsloven & strategisk kommunikasjonsplan	12
c)	<i>Vi skal være en pådriver for etablering av nettverk, partnerskap og samarbeidsavtaler med frivilligheten, næringslivet og andre aktører.</i>	Jf. fremtidig frivilligplan	
d)	<i>Vi skal etablere jevnlig bruk av brukerundersøkelser.</i>	Jf. strategisk kommunikasjonsplan	16
e)	<i>Vi skal avholde møter med innbyggerne i saker av vesentlig betydning. Det kan være fysiske- så vel som elektroniske møter og det skal legges vekt på at innspill kan innleveres elektronisk.</i>	Jf. plan- og bygningsloven & strategisk kommunikasjonsplan	16
f)	<i>Vi skal opprettholde- og videreutvikle ulike brukerråd som:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne • Eldrerådet • Ungdomsrådet • Lokalutvalg • FAU ved skolene 	Jf. kommunelovens kap. 2 og medvirkningsforskriften	16, 17

	Videreutvikling av brukerrådene skal være i medhold av til enhver tid gjeldende Forskrift om medvirkningsordninger til kommuneloven som bl.a. innebærer at det skal etableres rutiner som sikrer at rådene mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen		
<h2>5.7 Overordnede arealpolitiske retningslinjer</h2> <p>Arealplanleggingen skjer i kommunene, men rammene for dette arbeidet er satt av statlige og regionale myndigheter. I samfunnsdelen skal her lages overordnede arealpolitiske retningslinjer som skal gi føringer for all arealplanlegging i kommunen.</p>			
Generelt			
a)	Hadsel kommune bør føre en restriktiv arealbruk i fremtiden av hensyn til klima- og miljø, og slik at vi får en mest mulig bærekraftig arealforvaltning.	Jf. naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, St. melding 14 (2015–2016), kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	14, 15
b)	Kommunen bør søke å transformere allerede eller tidligere bebygde arealer fremfor å omdisponere arealer som i dag ikke er gjort inngrep i til byggeformål.	Jf. naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, St. melding 14 (2015–2016), kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
c)	Vi skal sikre og skape gode oppvekstvilkår for barn og unge gjennom planlegging og byggesaksbehandling.	Jf. veileder T-1513 «Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven»	3, 15
d)	Arealplanleggingen skal følge de kvalitetskrav som fremgår av gjeldende kommunal planstrategi.	Jf. kommunal planstrategi	-
e)	Der kommuneplanens arealdel angir at et formålsområde må detaljreguleres kan tiltak innenfor området ikke iverksettes før reguleringsplanen er vedtatt. Virkninger for miljø og samfunn skal først være belyst og saksbehandlingen må sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning.	Jf. plan- og bygningsloven § 1-1 fjerde avsnitt.	11, 12, 13, 14, 15
f)	Dersom det unntaksvis ønskes å iverksette et tiltak før reguleringsplanen er ferdig må saksbehandlingen likevel følge plan og bygningslovens bestemmelser i § 1-1 fjerde avsnitt. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler. Avgjørelser i slike saker foretas på politisk nivå.	Jf. plan- og bygningsloven § 1-1 fjerde avsnitt.	11, 12, 13, 14, 15
Bolyst, folkehelse og livsmestring			
a)	Hadsel kommune skal være en god kommune å bo i. Bolyst og folkehelsearbeid skal stå sentralt i alle kommunale planer.	Jf. alle kommunale planer	3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Samfunnsrisiko og sårbarhet			
a)	Det skal ikke etableres utbyggingsområder i områder som er fareområder for enten flom, ras, skred eller annen naturfare, uten at det på forhånd er innhentet kvalifisert bistand som sier noe om hvilke sikringstiltak som kan og/eller skal utføres for at området skal være trygt. Forholdet til klimaendringer skal hensyntas.	Jf. plan- og bygningsloven, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3, 11, 13, 15
b)	Drikkevannskilder med tilhørende nedslagsfelt skal sikres som hensynssoner med tilhørende retningslinjer for bruk og vern.	Jf. drikkevannsforskriften, vannforskriften m/ tilhørende plan i Nordland, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3, 6,
c)	Det skal unngås etablering av nye utbyggingsområder i sikrede naturområder og friluftslivsområder.	Jf. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
d)	Vassdragene våre skal sikres og kantsonene bevares med hensyn til naturmiljø og fare for flom	Kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner	3, 13, 15
e)	Tilgjengelighet og utrykningstid for nødetatene til evt. nye utbyggingsområder skal beregnes- og vurderes på forhånd.	Jf. Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3

f)	<i>Vi skal sikre samfunnet mot de negative konsekvensene av overvann gjennom at vi håndterer infiltrering, fordrøyning og avrenning på best mulig måte og ut fra overordnet regelverk og føringer</i>		11, 13
Bolig- og næringsområder samt fortetting			
a)	<i>Ved etablering av nye utbyggingsområder, skal fortetting i og mellom eksisterende områder prioriteres.</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
b)	<i>Det skal ikke tas hull på nye områder som ikke ligger i direkte eller nær tilknytning til allerede etablerte boligområder eller næringsområder.</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
c)	<i>Hensynet til friluftsliv og naturmiljø skal vurderes og hensyntas i størst mulig grad.</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	14, 15
d)	<i>Det skal på forhånd utarbeides ROS-analyse for alle nye bolig- og næringsområder jf. kapittel 1 og avbøtende tiltak skal fremgå og nedfelles i reguleringsbestemmelsene. Forholdet til landbruk og reindrift skal også være vurdert.</i>	Jf. plan- og bygningsloven, Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3, 6, 8, 13
Fritidsbebyggelse og camping			
a)	<i>Ved etablering av nye utbyggingsområder, skal fortetting i og mellom eksisterende områder prioriteres. Eidsfjorden og Raftsundet videreføres som strategiske utviklingsområder for fritidsbebyggelse</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
b)	<i>Det bør ikke tas hull på nye områder som ikke ligger i direkte eller nær tilknytning til allerede etablerte områder for fritidsbebyggelse.</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
c)	<i>Hensynet til friluftsliv og naturmiljø skal vurderes og hensyntas i størst mulig grad. Så også bolyst, folkehelse og livsmestring.</i>	Jf. Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	14, 15
d)	<i>Det skal på forhånd utarbeides ROS-analyse for alle nye områder for friluftslivbebyggelse. For enkelt-tiltak er det nok å lage en forenklet ROS-analyse med vekt på evt. naturfarer, kulturminner, landbruk og reindrift.</i>	Jf. plan- og bygningsloven, Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3, 6, 8, 13
Samordnet areal- og transportplanlegging			
a)	<i>Hadsel kommune skal bidra til en videreutvikling av kollektivtrafikken i distriktene i lys av bosetting, skole og regionstruktur.</i>	Jf. regional transportplan,	11
b)	<i>Hadsel kommune ønsker, i samarbeid med fylkeskommunen å utvikle kollektivløsningene i kommunen og regionen</i>	Jf. regional transportplan,	11
c)	<i>Hadsel kommune ønsker, i samarbeid med fylkeskommunen, å synliggjøre miljøeffektene av nye kollektivløsninger</i>	Jf. regional transportplan,	11
d)	<i>Nye bolig- og næringsområder skal ha nær tilgang på kollektivtransport, slik at dette alternativet blir det foretrukne.</i>	Jf. regional transportplan, kommuneplanens arealdel & reguleringsplaner	11
e)	<i>Transport til sentrum av tettstedene, barnehager og skoler skal i større grad enn nå foregå til fots, med sykkel eller med kollektivtransport.</i>	Jf. regional transportplan, kommuneplanens arealdel & reguleringsplaner	11
f)	<i>Stokmarknes, Melbu og Sandnes skal defineres med hensyn til sentrumsutstrekning, senteromland og funksjoner.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel	11

g)	<i>Fortetting av Stokmarknes, Melbu og Sandnes bør i framtida foregå innenfor 20 minutters gang- og/eller sykkelavstand fra sentrale sentrumsfunksjoner.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel	11
h)	<i>På Stokmarknes og Melbu skal det legges til rette for trivelige og attraktive møteplasser for alle i sentrum.</i>	Jf. kommuneplanens arealdel	11
Landbruk- og reindrift			
a)	<i>Vi skal være kritiske til å ta i bruk dyrka eller dyrkbare arealer til utbyggingsformål, med mindre fortetting i mellom allerede utbygde områder tilsier at noe jordbruksareal skal tas «hull» på. I de tilfellene kan det være aktuelt å se på om det skal avsettes øremerkede arealer for nydyrking, for å opprettholde andelen dyrka mark i kommunen.</i>	Jf. jordlova, regional plan for landbruket, kommuneplanens arealdel & strategisk næringsplan	12, 15
b)	<i>Vi skal kartlegge, verdiset- og avsette de viktigste produksjonsarealene for landbruket i kommuneplanens arealdel som hensynssoner med tilhørende retningslinjer.</i>	Jf. AR5- og DMK data som skal legges til grunn for vurderingen, jf. kommuneplanens arealdel	12, 15
c)	<i>Kommuneplanens arealdel og fremtidige reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealer for reindrifta på Hinnøya. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter herunder flytteleir, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og parringsområder. Reindriften flytteleder må ikke stenges, jf. reindriften. Vi skal avsette de viktigste områdene for reindriften i kommuneplanens arealdel. Sametinget og reindriftnæringen skal være høringspart i alle slike saker.</i>	Jf. nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	12, 15
d)	<i>Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes. Sametinget og reindriftnæringen skal være høringspart i alle slike saker.</i>	Jf. nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	12, 15
Fiskeri og havbruk			
a)	<i>Havressursloven sier at de villlevende marine ressursene tilligger fellesskapet i Norge, og at de skal sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. Dette skal være det bærende element i kommunens utøvende fiskeripolitikk.</i>	Jf. havressursloven, nasjonale forventninger til kommunal planlegging og kommuneplanens arealdel	12, 14
b)	<i>Vi skal gjennom kommuneplanens arealdel legge til rette for bærekraftig vekst og utvikling av ulike havnæringer</i>	Jf. havressursloven, nasjonale forventninger til kommunal planlegging og Kommuneplanens arealdel	12, 14
c)	<i>Vi skal aktivt legge til rette for en forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i lakse- og ørretoppdrett</i>	Meld. St. 16 (2014-2015)	12, 14
d)	<i>Planleggingen- og forvaltningen av sjøarealene skal følge opp kommende interkommunale kystsoneplan der det legges vekt på at:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Forvaltningen av sjøarealene må basere seg på eksisterende og ny kunnskap.</i> • <i>Forvaltningen av sjøarealene sees i en større sammenheng basert på et felles regionalt kunnskapsgrunnlag.</i> • <i>Tilnærmingen for interkommunal kystsoneplan for Vesterålen vil være økosystembasert. Målsettingen er å oppnå bærekraftig bruk av ressurser og goder fra økosystemene og opprettholde deres struktur, virkemåte og produktivitet.</i> 	Jf. kommuneplanens arealdel, interkommunal kystsoneplan	12, 14
Kulturvern			
a)	<i>Vi skal legge opp til et landskaps- og kulturvern der vi verner gjennom bruk.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
b)	<i>Vi skal bidra til å ta vare på et representativt utvalg av bygninger gjennom vern i kommunale planer</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11
c)	<i>Vi skal få oversikt over de viktigste kulturminnene/ landskapene og innarbeide hensynssoner etter pbl § 11-8 i de områdene der dette er aktuelt, og sikre kulturminneverdiene gjennom bruk av retningslinjer.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	11

Natur- og biologisk mangfold			
a)	<i>Kommunen skal sikre og ta vare på, i størst mulig grad, både store og små naturområder – vernet som ikke-vernet.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	14, 15
b)	<i>Kommunen skal ta vare på tettstedsnære naturområder/friområder, noe som er viktig for både bolyst, rekreasjon, turgåing/friluftsliv, læring og som oppleves som et stort gode for innbyggerne og hytteeiere. Barn- og unge prioriteres.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	3, 14, 15
c)	<i>Vi skal opprettholde kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet dette gir gjennom tradisjonell bruk av arealene.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
d)	<i>Der det er viktige åpne naturområder som trues av gjengroing skal naturkvalitetene opprettholdes og tas vare på gjennom ulike former for skjøtsel.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
e)	<i>Vi skal sikre viktige leveområder for plante- og dyrearter, og innarbeide disse i kommuneplanens arealdel gjennom hensynssoner med retningslinjer.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
f)	<i>Vi skal ta vare på biologisk mangfold knyttet til bekkekløfter og elver, og hvor miljøverdiene er store.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
g)	<i>Grunneiere, organisasjoner, og andre kan ha ønsker om ulike tekniske inngrep i randsonene til verneområdene. Det er derfor viktig å kanalisere og styre de ulike tiltakene slik at man tar hensyn til naturkvalitetene, og samtidig ivaretar de ulike brukergruppene ved at man i noen grad legger til rette for flerbruk av naturområdene hvor dette er forsvarlig.</i>	Jf. regjeringens miljømål, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	15
Vilt			
a)	<i>Kommunen har som mål å ha sunne og bærekraftige viltstammer, samtidig som man søker å utnytte det økonomiske potensialet som ligger i jakt, både for grunneiere, næringsliv og samfunn for øvrig. Et godt og variert jakttilbud er også viktig for rekreasjon og bosetting.</i>	Jf. naturmangfoldloven, viltloven m/ tilhørende forskrift og plan for hjortevilt	15
b)	<i>All arealplanlegging skal forsøke å ivareta vilt- og viltinteressene på en bærekraftig måte. Grunneiere og jaktrettshavers skal ha en sentral rolle i den praktiske forvaltningen gjennom bestandsplanlegging og plan for årlig jakt.</i>	Jf. naturmangfoldloven, viltloven m/ tilhørende forskrift og plan for hjortevilt	15
c)	<i>Vi skal jobbe for å ha minst mulig rovviltskader på husdyr på utmarksbeite.</i>	Jf. Plan for hjortevilt	15
d)	<i>Vi skal bidra til å redusere antall trafikkhendelser med hjortevilt til et minimum</i>	Jf. Plan for hjortevilt	15
Innlandsfisk			
a)	<i>Vi skal sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk, innlandsfisk og deres leveområder samt andre ferskvannsorganismer forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens mangfold og produktivitet bevares.</i>	Jf. naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskloven	14, 15
b)	<i>Vi skal ivareta fiskeinteressene i all kommunal planlegging. Særlig i områder med anadrome vassdrag. Alle anadrome vassdrag skal markeres i kommuneplanens arealdel med hensynssoner, og det skal innføres retningslinjer som også ivaretar fiskeforvaltningen av vassdragene.</i>	Jf. naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskloven	14, 15
c)	<i>Vi skal arbeide for å fremme allmennhetens adgang til fiske, og en mer samordnet og bedre utnytting av innlandsfiskeressursene.</i>	Jf. naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskloven	3, 14
d)	<i>Det skal jobbes for å fjerne og avgrense spredning av fremmedarter i vann og vassdrag.</i>	Jf. naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskloven	14

Motorferdsel i utmark inkl. sjøarealene			
a)	<i>Vi skal arbeide for framtidig etablering av en organisert praksis for leiekjøring med snøscooter i reiselivssammenheng, jf. forskriftens § 5a og til og fra hytter for transport av materiell jf. § 5 bokstav a.</i>	Jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner & strategisk næringsplan	11, 15
b)	<i>Vi skal arbeide for organisering- og etablering ordninger i forhold til leiekjøring med snøscooter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf. forskriftens § 5 bokstav a fjerde strekpunkt eller bokstav f.</i>	Jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag	3, 15
c)	<i>Vi skal arbeide for evt. framtidig etablering av fiskeløyper for snøscooterkjøring i forbindelse med isfiske og transportbehov i den sammenheng, jf. forskriftens § 8.</i>	Jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag	3, 14, 15
d)	<i>Vi skal lage retningslinjer for bruk av vannscooter for å forebygge interessekonflikter og å ta vare på liv, helse og natur/ friluftsliv</i>	Jf. småbåtloven, havne- og færvannsloven, folkehelseloven & naturmangfoldloven	3, 14
Mineralressurser og mineralutvinning			
a)	<i>Vi skal sikre en langsiktig og optimal utnyttelse av mineralressursene, slik at vi sikrer tilgang på masser for bruk i alle deler av kommunen.</i>	Jf. mineralloven, Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, fylkesplanen	8, 9, 12, 15
b)	<i>Vi skal ha fokus på en helhetlig forvaltning av ressursene, basert på kunnskap om hva vi har og hva samfunnet trenger. Forvaltningen skal ha et bærekraftig perspektiv og skje i samarbeid med overordnede myndigheter, mineralnæringen og andre aktuelle interessenter</i>	Jf. mineralloven, Nasjonale forventninger til kommunal planlegging, fylkesplanen	8, 9, 12, 15
Dispensasjonsbehandlinger fra kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner			
a)	<i>Kommunale arealplaner og reguleringsplaner kan ikke dispenseres fra uten videre. Dette er begrunnet med at et planvedtak bygger på en grundig faglig utredning, offentlig medvirkning og politisk prosess, må være forpliktende, og ikke skal kunne fravikes i hovedtrekkene uten etter ny og tilsvarende prosess. Bruk av dispensasjoner må derfor håndteres strengt, og i henhold til plan- og bygningsloven.</i>	Jf. plan- og bygningsloven	16
b)	<i>Det kan ikke gis dispensasjon fra saksbehandlingsregler</i>	Jf. plan- og bygningsloven	16
c)	<i>Vi skal arbeide for en reduksjon av dispensasjonsvedtak ut fra plan- og bygningslovens bestemmelser og intensjon samt til enhver tids gjeldende arealplan og reguleringsplaner.</i>	Jf. plan- og bygningsloven & kommuneplanens arealdel	11
5.8 Helse og omsorg			
a)	<i>Vi skal sikre et forsvarlig og bærekraftig omsorgstilbud i Hadsel herunder at:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi skal bidra til at brukerne mestrer egne liv</i> • <i>Hjemmebasert omsorg skal være bærebjelken i omsorgstjenesten</i> • <i>Vi skal samle kompetansekrevene tjenester i størst mulig grad</i> • <i>Vi skal ha en rus og psykisk helsetjeneste som er tilpasset dagens og fremtidens utfordringsbilde</i> • <i>Miljøarbeidertjenestens boligstruktur skal være tilpasset brukernes behov og tilgjengelige ressurser</i> • <i>Demensomsorgen skal være tilpasset brukernes behov gjennom hele sykdomsforløpet</i> • <i>Velferdsteknologi skal innføres og utvikles i samarbeid og god dialog med den enkelte bruker og pårørende, slik at det oppleves trygghet og større egenmestring i hverdagen.</i> • <i>Vi skal ha en aktiv rekruttering slik at omsorgstjenesten har kompetent fagpersonell</i> • <i>Vi skal tilrettelegge for et samarbeid med frivillig sektor</i> 	Jf. plan for omsorgstjenesten i Hadsel, framtidig frivilligplan	3
b)	<i>Vi skal arbeide for at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg og aktiv alderdom.</i>	Jf. Regjeringens kvalitetsreform «Leve hele livet» & plan for omsorgstjenesten i Hadsel	3

c)	<i>Vi skal drive aktiv forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.</i>	Jf. modellen «Æ e mæ» utviklet av Sortland kommune	3
d)	<i>Vi skal arbeide mot vold i nære relasjoner</i>	Jf. interkommunal plan mot vold i nære relasjoner	3
e)	<i>Vi skal forebygge, avdekke, avverge, behandle og følge opp selvsikring og selvmordsforsøk</i>	Jf. helse- og omsorgstjenesteloven kap. 3.	3
5.9 Utdanning			
a)	<i>Vi skal sikre et forsvarlig skoletilbud både økonomisk, faglig, pedagogisk og sosialt for alle</i>	Jf. skolebruksplan	3, 4
b)	<i>Driften av skolene skal ha følgende verdigrunnlag:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Menneskeverdet • Identitet og kulturelt mangfold • Kritisk tenkning og etisk bevissthet • Skaperglede, engasjement og utforskertrang • Respekt for naturen og miljøbevissthet • Demokrati og medvirkning 	Jf. Læreplanverket	3, 4
c)	<i>Vi skal ha et inkluderende læringsmiljø i skolen som fremmer fellesskap, helse, trivsel og læring for alle.</i>	Jf.-Læreplanverket	3, 4
d)	<i>Vi skal ha helsefremmende skoler og barnehager, enten de er private eller offentlige tilbud</i>	Jf. Forskrift om miljørettet helsevern, opplæringsloven & folkehelseloven	3, 4
e)	<i>Vi skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.</i>	Jf. Læreplanverket	3, 4
f)	<i>Opplæringen skal skje i samarbeid og forståelse med hjemmet, og samarbeidet skal bidra til å styrke elevenes læring og utvikling. Vi skal derfor ha et tett foreldresamarbeid og aktivt bruke foreldremøter og andre møteformer til å knytte sterke bånd mellom skole og heim.</i>	Jf. Læreplanverket	3, 4
g)	<i>I barnehagene skal vi fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og kan delta i lek. Miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre.</i>	Jf. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	3, 4
h)	<i>Vi skal drive aktiv forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.</i>	Jf. modellen «Æ e mæ» utviklet av Sortland kommune	3
i)	<i>Vi skal arbeide mot vold i nære relasjoner</i>	Jf. interkommunal plan mot vold i nære relasjoner	3
j)	<i>Vi skal delta i «Den kulturelle skolesekken»</i>	St. meld. Nr. 8 (2007 - 2008)	4, 11
k)	<i>Kommunen skal sikre kvalitet i skolen, både på infrastruktur og innhold, som gjør det attraktivt å ha barn og ungdom i Hadsel</i>	Jf. læreplanverket	4, 11
l)	<i>Vi skal ha en barnehage og en skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklig bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Dette krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats</i>	Jf. læreplanverket	1, 3, 4
m)	<i>Kommunen skal tilby SFO som bygger på ny rammeplan og dens verdier om barndommens egenverdi, trygghet, trivsel og omsorg, demokrati og fellesskap, skaperglede og utforskertrang samt bærekraftig utvikling. Aktiviteter og holdninger i SFO og skole skal utvikles i felles samspill lokalt på den enkelte enhet</i>	Jf. rammeplan	3, 4
n)	<i>Skolens uterom og nærmiljø må være tilrettelagt, tilgjengelig og attraktivt for ulike fysiske aktiviteter, både ut fra pedagogiske formål, men også barn og unges spontane lek. Slike områder bør stimulere til aktivitet også utenfor skoletid og på tvers av generasjoner</i>		3, 4
o)	<i>Alle elever i kommunen skal ha et likeverdig pedagogisk tilbud, uavhengig av hvilken skole de tilhører. Administrative og bygningsrelaterte ressurser kommer i tillegg, med nødvendig justering for minsteorganisering av undervisning</i>		4
p)	<i>Kommunen skal legge til rette for nødvendig og tilfredsstillende infrastruktur og ressurstilgang slik at elever og ansatte kan oppfylle krav til bruk av digitale verktøy i undervisningen</i>		4

5.10 Kultur

Kulturlivet

a)	<i>Vi skal være en aktiv tilrettelegger for å stimulere til et variert og godt kultur- og fritidstilbud for alle. Kultur gir god folkehelse, livsmestring og bolyst.</i>	Jf. folkehelseloven, oppvekstplan	3, 11
b)	<i>Vi skal legge til rette slik at ungdom får et godt fritidstilbud som stimulerer til fysisk aktivitet, kreativitet og samfunnsengasjement.</i>	Jf. folkehelseloven, oppvekstplan	3, 11
c)	<i>Vi skal sikre ungdomsklubber som arena for positiv utvikling</i>	Jf. folkehelseloven, oppvekstplan & folkehelseplan	3, 11
d)	<i>Vi skal bidra til en flerkulturell forståelse i lokalsamfunnet</i>	Jf. folkehelseloven, oppvekstplan	3, 11
e)	<i>Vi skal utvikle bibliotekene til sentrale møteplasser for befolkningen med god kvalitet på tilbudene som en garantist for innbyggernes tilgang til informasjon.</i>	Jf. folkehelseloven, oppvekstplan	3, 11
f)	<i>Vi skal stimulere til frivillig arbeid og lokalt engasjement gjennom tildeling av kommunale kulturmidler og kulturstipend.</i>	Jf. folkehelseloven, frivilligplan og framtidig oppvekstplan	3, 11
g)	<i>Vi skal stimulere og bidra til å videreutvikle kultursamarbeidet i Vesterålen.</i>	Jf. oppvekstplan	3, 11
h)	<i>Vi skal stimulere til kulturbasert- og bærekraftig næringsutvikling i et samspill mellom lokale og regionale aktører</i>	Jf. nasjonal strategi for kultur og reiseliv, oppvekstplan og strategisk næringsplan	8, 11
i)	<i>Vi skal bidra til å gi befolkningen tilgang til kunst- og kulturuttrykk av ypperste kvalitet som fremmer dannelse og kritisk refleksjon</i>	Jf. folkehelseloven, St. melding nr. 8 (2018-2019), oppvekstplan	3, 11
j)	<i>Vi skal bidra til tiltak som styrker norsk språk, de samiske språkene, de nasjonale minoritetsspråka og norsk tegnspråk som grunnleggende kulturbærere</i>	Jf. folkehelseloven, St. melding nr. 8 (2018-2019), oppvekstplan	3, 11
k)	<i>Vi skal opprettholde- og videreutvikle kulturskoletilbudet</i>	Jf. oppvekstplan	3, 11

Fysisk aktivitet

a)	<i>Vår idrettspolitik skal være tuftet på å fremme folkehelse og livsmestring for alle og våre prioriteringer skal være deretter</i>	Jf. folkehelseloven, folkehelseplan & oppvekstplan.	3, 11
b)	<i>Vår idrettspolitik skal bidra til at innbyggerne har et bredt spekter av lokalt forankrede aktivitetstilbud, både i regi av den frivillige medlemsbaserte idretten og gjennom muligheten for egenorganisert aktivitet</i>	Jf. folkehelseloven, framtidig frivilligplan, folkehelseplan & oppvekstplan.	3, 11
c)	<i>Vi skal samarbeide med det lokale idrettsrådet i saker der dette er aktuelt. Idrettsrådet er et ikke-kommunalt idrettspolitisk organisasjonsledd som har til oppgave å bidra til en helhetlig utvikling av idretten i kommunen og sikre et tilbud til medlemmene og innbyggerne.</i>	Jf. folkehelseloven, folkehelseplan & oppvekstplan.	3, 11
d)	<i>Vi skal fremme det enkle friluftslivet der naturopplevelser og fysisk aktivitet står sentralt for fremme av helse, trivsel og kunnskap om- og gode holdninger til naturen.</i>	Jf. folkehelseloven, folkehelseplan & oppvekstplan.	3, 11

Kulturminner og kulturmiljø

a)	<i>Vi vil at alle skal ha en mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljøet</i>	Jf. St.meld. 16 (2019-2020)	11
b)	<i>Vi vil at kulturmiljøet skal bidra til en bærekraftig utvikling gjennom en helhetlig samfunnsplanlegging.</i>	Jf. St.meld. 16 (2019-2020)	11
c)	<i>Vi vil at et mangfold av kulturmiljøet skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk.</i>	Jf. St.meld. 16 (2019-2020)	11
d)	<i>Om et kulturminne/kulturmiljø er verneverdig eller ikke skal tas stilling til gjennom en kulturhistorisk vurdering basert på anerkjente metoder, herunder også innbyggerinvolvering og dialog med overordnet kulturminnemyndighet. Kommunens vernekompetanse er i medhold av plan- og bygningsloven.</i>	Jf. St.meld. 16 (2019-2020), Riksantikvarens DIVE-metode & veileder i verdsetting og verdi-vekting av kulturminner, håndbok V712, Kommuneplanens arealdel & reguleringsplaner	11

5.11 Samiske interesser			
a)	<i>Vi skal synliggjøre- og bevisstgjøre vår samiske arv</i>		10, 11
b)	<i>Vi skal sikre og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv i Hadsel.</i>	Jf. grunnloven, sameloven, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27, og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i sjølvstendige stater.	
c)	<i>Samisk språk er en viktig kulturbærer og identitetsmarkør, og stedsnavn er verdifulle fragmenter av samisk språk. Det kulturelle mangfold som framstilles i samiske stedsnavn bør komme til syne i alle samiske områder. I følge Stadnamnlova § 9 andre ledd skal "Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn." Vi skal i planperioden arbeide for å implementere samiske stedsnavn i Hadsel.</i>	Jf. Stadnamnlova	10, 11
d)	<i>Vi skal på et tidlig tidspunkt konsultere med de samiske interessene i saker som kan angå disse</i>	Jf. sameloven	10, 11
e)	<i>Kommuneplanens arealdel og fremtidige reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre arealer for reindrifta på Hinnøya. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter herunder flytteleir, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og parringsområder. Reindriftens flytteleider må ikke stenges, jf. reindrifftsloven. Vi skal avsette de viktigste områdene for reindriften i kommuneplanens arealdel. Sametinget og reindriftnæringen skal være høringspart i alle slike saker.</i>	Jf. nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	12, 15
f)	<i>Der hvor reindrifftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes. Sametinget og reindriftnæringen skal være høringspart i alle slike saker.</i>	Jf. nasjonale forventninger til kommunal planlegging, kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner	12, 15
5.12 Samferdsel og kommunikasjoner			
a)	<i>Vi vil at all ferdsel i Hadsel skal skje på en trafiksikker og miljøvennlig måte som betyr at vi skal ha</i> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre skoleveier • Sikrere Fv82 gjennom sentrumsområder • Sikre boligområder og nærmiljø • Gode holdninger hos trafikantene • Flere gående og syklende • Kommunen skal oppnå kriteriene i "Trafiksikker kommune" 	Jf. regional transportplan, Trafikksikkerhetsplan	9, 10, 11, 13
b)	<i>Vi skal tilrettelegge for bedre tilgjengelighet til kollektivknutepunktene for alle trafikantgrupper, og være en pådriver for økt andel kollektivreisende.</i>	Jf. regional transportplan, Trafikksikkerhetsplan	9, 10, 11, 13
c)	<i>Vi skal, i samarbeid med Nordland fylkeskommune, utvikle en godt og tjenlig kollektivtransport både for skoleelever og arbeidstakere på strekningen Melbu-Stokmarknes-Sortland.</i>	Jf. regional transportplan	3, 9, 11, 13
d)	<i>Vi skal være en pådriver for økt tilrettelegging av det kollektive transporttilbudet for funksjonshemmede.</i>	Jf. regional transportplan	3, 9, 11, 13
e)	<i>Vi skal arbeide for å bedre kollektivt transporttilbud knyttet til fritids- og kulturaktiviteter på kveldstid og i helger</i>	Jf. regional transportplan,	3, 9, 11, 13
f)	<i>Vi skal tilrettelegge for tilfredsstillende veier, gang- og sykkeltraseer som bidrar til en økt andel syklende og gående.</i>	Jf. regional transportplan, trafiksikkerhetsplan, folkehelseplan	3, 9, 11, 13
g)	<i>Vi skal bidra aktivt til å utvikle Stokmarknes lufthavn til en moderne lufthavn som kan betjene både ordinær passasjertrafikk, turisttrafikk og godstrafikk. Det er viktig med fokus på forlengelse av rullebanen da dette vil medføre nye markedsmuligheter</i>	-	3, 9, 11

h)	<i>Stokmarknes – hurtigrutas fødested – må videreutvikles som et attraktivt og naturlig anløpssted for hurtigruta</i>	Jf. regional transportplan	9, 11
i)	<i>Fergesambandet Melbu- Fiskebøl må videreutvikles med økt frekvens</i>	Jf. regional transportplan	9, 11
j)	<i>Fergesambandet Kaljord – Hanøy må videreutvikles med økt frekvens</i>	Jf. regional transportplan	9, 11
j)	<i>Hurtigbåt i Hadsselfjord-bassenget må opprett-holdes og videreutvikles som et godt transporttilbud for skoleelever og pendlere</i>	Jf. regional transportplan	9, 11
k)	<i>Vi skal være en pådriver for et likeverdig tilbud av sikre elektroniske kommunikasjonstjenester av høy kvalitet og til rimelige priser over hele Hadsel. Det forutsettes tett samarbeid med Nordland fylkeskommune.</i>	Prop. 1 S (2019-2020), regional strategi for bredbåndsutbygging i Nordland	9, 11
l)	<i>Vi skal drive forebyggende trafiksikkerhetsarbeid i skolene</i>	Jf. regional transportplan, trafiksikkerhetsplan, folkehelseplan	3, 4
m)	<i>Vi skal være en pådriver ovenfor Nordland fylkeskommune for å sikre god veistandard, trygge veier og god fremkommelighet på fylkesveiene i kommunen med utgangspunkt i gjeldende veinormaler og lokale behov. I arbeidet skal vi samarbeide med kommunene i Vesterålen gjennom Interkommunalt politisk råd.</i>		11

5.13 Samfunnssikkerhet og beredskap

a)	<i>Hadsel kommune skal arbeide forebyggende basert på risiko- og sårbarhetsanalyser, og ha tilstrekkelig beredskap knyttet til sannsynlige risikoscenarier.</i>	Jf. helhetlig ROS, beredskapsplan	11
b)	<i>Hadsel kommune skal sikre tidlig varsling og veiledning om flom, tørke og andre uforutsette hendelser til innbyggere og andre samfunnsaktører.</i>	Jf. helhetlig ROS, beredskapsplan	13
c)	<i>Hadsel kommune skal arbeide målrettet med klimatilpasning og samfunnssikkerhet i planleggingen, og forebygge konsekvensene av flom, tørke, skred og ras.</i>	Jf. klima, energiplan & helhetlig ROS, beredskapsplan	13
d)	<i>Vi skal påse at her er en tilfredsstillende avløps- og avfallshåndtering i hele kommunen</i>	Jf. lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, forurensningsloven, matloven, folkehelseloven, helseberedskapsloven, o.a. lover, vannforskriften, hovedplan for VA	3, 6, 14, 15
e)	<i>Vi skal ha en tilfredsstillende brann- og redningsberedskap i Hadsel</i>	Jf. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen	3, 6, 11

5.14 Kommunale tjenester og forvaltning

Service og tjenesteyting

a)	<i>Vi skal sikre innbyggerne et likeverdig tjenestetilbud av god kvalitet uavhengig av hvor de bor.</i>		16
b)	<i>Vi legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Både folkevalgte og medarbeidere har ansvar for å etterleve dette prinsippet.</i>	Jf. Etsiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
c)	<i>Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Det forventes at alle yter sitt beste for at det skal bli kvalitet på arbeidet som utføres, og for at felles mål skal nås. Det skal vises respekt for hverandres arbeid. Positive kollegiale holdninger styrker arbeidsmiljøet.</i>	Jf. Etsiske retningslinjer for Hadsel kommune	16

d)	<i>Medarbeiderne skal være seg bevisste at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. De skal derfor ta aktiv avstand fra og bekjempe enhver uetisk forvaltningspraksis, uetiske handlinger, eller annet som kan skade kommunens omdømme og/eller integritet.</i>	Jf. Ethiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
e)	<i>Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder for kommunens virksomhet. Dette innebærer også at alle forholder seg lojalt til vedtak som er truffet.</i>	Jf. Ethiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
f)	<i>Ingen kan heller på vegne av kommunen foreta handlinger som er i strid med god forretningsskikk. Kommunen legger vekt på at alle forhold i forbindelse med sine forretningstransaksjoner blir korrekt behandlet og registrert. Alle fakturaer med bilag og dokumenter fra forretningsforbindelser skal være fullstendige og korrekte.</i>	Jf. Ethiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
g)	<i>Vi skal gi mest mulig ansvar og myndighet til det nivået i organisasjonen som er nært innbyggeren av hensyn til effektivitet og nærhet til beslutningsnivået.</i>		16
h)	<i>Vi skal ha en organisasjonsstruktur som håndterer tverrfaglig samhandling, og vi skal være en omstillingsdyktig organisasjon.</i>		16
i)	<i>Vi skal utvikle nettbaserte løsninger for selvbetjening. Informasjon samles og struktureres. Nettbasert informasjon skal prioriteres.</i>		16
j)	<i>Vi skal fremme en kommunalforvaltning som er tuftet på effektivitet og måloppnåelse, kvalitet og standarder samt rettssikkerhet og likebehandling</i>		16
Forvaltning av materielle ressurser			
a)	<i><u>Eiendom og bolig:</u> Vi skal ta en aktiv og strategisk rolle for å ivareta en helhetlig samfunnsutvikling og boligsosiale hensyn.</i>	Jf. folkehelseplan & strategisk boligplan	3, 16
b)	<i><u>Eiendom og bolig:</u> Vi skal tilrettelegge for en variert boligsammensetning som bidrar til gode og attraktive bomiljøer og ivaretar boligsosiale hensyn.</i>	Jf. strategisk boligplan	3, 16
c)	<i><u>Eiendom og bolig:</u> Vi skal tilrettelegge for boliger av god kvalitet, med vekt på tilgjengelighet, universell utforming og fremtidsrettede miljø- og energiløsninger.</i>	Jf. strategisk boligplan, folkehelseplan & klima/energiplan	3, 11, 16
d)	<i><u>Eiendom og bolig:</u> Vi skal sikre en helhetlig kommunal eiendomsforvaltning herunder:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre kvaliteten på den kommunale eiendomsmassen • Sikre miljøvennlig energi til forbruk • Prioritere utleieboliger til vanskeligstilte i boligmarkedet 	Jf. strategisk boligplan	3, 11, 16
e)	<i><u>Vann:</u> Vi skal ha nok vann til å dekke samfunnets behov nå og i framtiden. Kostnadene for utvikling av den kommunale vannforsyningen skal dekkes av vannebyr.</i>	Jf. drikkevannsforskriften, hovedplan for VA, retningslinjer for overtakelse av private vannverk	3, 6, 16
f)	<i><u>Vannkvalitet:</u> Vi skal påse at eksisterende miljøkvalitet i vannforekomster ikke forringes. Miljøkvaliteten skal tilfredsstillende kravet til de bruker- eller verneinteresser som er knyttet til vannforekomsten. For vannforekomster der det ikke er verneinteresser og /eller planfestede brukerinteresser, bør vannkvaliteten ikke ha større avvik fra forventet naturtilstand enn det som er angitt i miljøkvalitetsnormene.</i>	Jf. drikkevannsforskriften, regional plan for vannforvaltning, hovedplan for VA	3, 6, 16
g)	<i><u>Oppgradering og fornying av kommunalt vannledningsnett:</u> Vi skal prioritere oppgradering og fornying av kommunalt vannledningsnett ut fra et strategisk, taktisk og operasjonelt perspektiv. Hensikten er å sikre vannkvalitet, stabil- og tilstrekkelig vannforsyning og minst mulig vanntap. Arbeidet skal være i henhold til gjeldende regelverk og prioriteringer gjort i egen delplan.</i>	Jf. drikkevannsforskriften, regional plan for vannforvaltning, hovedplan for VA	

h)	<u>Avløp:</u> Vi skal påse at avløpsvann transporteres bort og renses på en driftssikker måte, slik at forurensning og helsemessige forhold ivaretas på en forsvarlig måte og i henhold til gjeldende regler	Jf. vannforskriften, forurensningsloven, regional plan for vannforvaltning, hovedplan for VA	3, 6, 16
i)	<u>Utmarksforvaltning:</u> Vi skal ha en utmarksforvaltning der vi først og fremst tar hensyn til natur og miljø. Utmarksforvaltningen skal skje gjennom en økosystemtilnærming	Jf. kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner	15, 16
j)	<u>Kommunale formålsbygg</u> Kommunens eiendomsforvaltning skal innrettes på en slik måte at samlede ressurser utnyttes effektivt og at tjenesteytere i formålsbygg kan ha fokus på tjenesteproduksjon fremfor vedlikehold og utbedringer av bygninger og uteområder		11
Kommunens arbeidsgiverrolle			
a)	Vår arbeidsgiverpolitikk skal være helhetlig, og følge til enhver tids gjeldende rettsregler og avtaleverk		16
b)	Vår rolle som arbeidsgiver skal være utviklingsrettet, arbeide for trivsel og opptre som konstruktiv part i relasjon med sine arbeidstakere.		16
c)	Vi motiverer medarbeiderne, og vi skal skape samhold og lagfølelse i organisasjonen.		16
d)	Partssammensatt utvalg skal fremstå som et viktig arbeidsgiver- og arbeidstakerorgan.		16
e)	Politikeropplæring skal prioriteres.		16
f)	Vi skal ha optimale delegasjoner med tydeliggjøring av ansvar.		16
g)	Vi skal ha god samhandling for økt, gjensidig rolleforståelse.		16
Våre medarbeidere			
a)	Lederne skal bidra til medvirkning og merdemokrati internt i organisasjonen		16
b)	Vi skal investere i våre medarbeidere. Kompetanseutvikling er sentralt.		16
c)	Vi skal ha tydelige ledere som bidrar til likestilling, nytenking og trivsel blant våre medarbeidere		16
d)	Lederne skal, i samarbeid med medarbeiderne, bidra til et godt fysisk, faglig og sosialt arbeidsmiljø		16
e)	Vi skal ta hensyn til at medarbeidere i ulike faser av livet har forskjellige ressurser, ønsker og behov		16
f)	Vi vil ha kompetente og resultatorienterte ledere og medarbeidere med positive holdninger til sine omgivelser		16
g)	Vi skal verdsette medarbeidernes kompetanse og resultatoppnåelse		16
h)	Vi skal være en utfordrende og attraktiv arbeidsplass, med gode karrieremuligheter		16
i)	Vi skal utarbeide en aktiv rekrutteringspolitikk for å sikre fremtidig arbeidskraft og bosetting		16

Forholdet til media og ytringsfriheten			
a)	<i>Hadsel kommune skal fremstå som en åpen og gjennomiktig organisasjon, hvor prosesser og vedtak i størst mulig grad skal være tilgjengelig for det offentlige. Gjennom god dialog og et godt samarbeid med media, skal Hadsel kommune søke å informere i best mulig grad om vår virksomhet og våre tjenestetilbud.</i>	Jf. Arbeidsreglement og etiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
b)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ansatte i Hadsel kommune har ytringsfrihet som privatpersoner. Ansatte som er deltakere i den offentlige samfunnsdebatten om Hadsel kommunes ansvarsområder, har selv plikt til å presisere overfor mediene at de uttaler seg som privatpersoner.</i> • <i>I rollen som ansatt, skal ansatte opptre lojalt overfor Hadsel kommunes politiske og administrative vedtak. Faglig uenighet innenfor eget fagområde/ egen arbeidsplass, skal løses tjenestevei.</i> • <i>Ansatte som er tillitsvalgte og/ eller politikere har selv ansvar for å klargjøre overfor mediene at de uttaler seg som representant for en fagforening/ eller parti. Rollene som tillitsvalgt/ politiker og som ansatt skal holdes atskilt.</i> 	Jf. Arbeidsreglement og etiske retningslinjer for Hadsel kommune	16
5.15 Dyrevelferd			
a)	<p><i>Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Vi skal derfor fremme god dyrevelferd i kommunen som betyr at dyrene har</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Frihet fra sult, tørste og feilernæring</i> • <i>Frihet fra fysisk ubehag</i> • <i>Frihet fra smerte, sykdom og skade</i> • <i>Frihet til å utøve normal atferd</i> • <i>Frihet fra frykt og stress</i> 	Jf. lov om dyrevelferd	12, 15

6 Geografiske satsningsområder

6.1 Innlandet			
a)	<p><i>Vi skal være en pådriver for satsning på naturbasert reiseliv, sommer som vinter med følgende viktige områder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Naturopplevelse og kunnskapsformidling om natur</i> • <i>Mat- og overnattingsopplevelser</i> • <i>Kultur- og historieopplevelser, også om samisk kultur og historie</i> 	Jf. regional reiselivstrategi	11, 14, 15
b)	<i>Vi skal bidra til etableringen av et eget kunnskaps/ kompetanse- og besøkssenter</i>	Jf. regional reiselivstrategi	11, 14, 15
c)	<i>Vi skal være en pådriver for opprettholdelse av aldersheimen, butikken, bassenget og skolen</i>		3, 11
d)	<i>Vi skal være en pådriver for etablering av fiber</i>		11
e)	<i>Vi skal ivareta landbruket- og reindriftens interesser og ha god dialog med aktørene</i>	Jf. nasjonale forventninger, jordloven	11
f)	<i>Vi skal bidra til å sikre rammevilkårene for kraftproduksjonen i Fiskfjorden innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, der også naturmangfoldet må hensyntas.</i>		7, 11, 12
g)	<i>Vi skal gjennom planarbeidet legge til rette for attraktive og varierte bomiljøer med både leiligheter og eneboliger ut fra et boligsosialt perspektiv</i>		3
6.2 Raftsundet			
a)	<p><i>Vi skal være en pådriver for satsning på naturbasert reiseliv, sommer som vinter med følgende viktige områder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Naturopplevelse og kunnskapsformidling om natur</i> • <i>Mat- og overnattingsopplevelser</i> • <i>Kultur- og historieopplevelser, også om samisk kultur og historie</i> 	Jf. regional reiselivstrategi	11, 14, 15
b)	<i>Vi ser Raftsundet som hoved-lei mellom Lofoten og Vesterålen som av regional så vel som av nasjonal betydning</i>		14, 15

c)	Vi skal ivareta reindriftens interesser og ha god dialog med aktørene	Jf. nasjonale forventninger	11
d)	Vi skal ivareta Raftsundets særpreg med bebyggelse plassert i grupper langs østsiden. Fritidsbebyggelse prioriteres.		11
e)	Vestsiden beholdes som naturområde (retningslinje område med hovedvekt på natur) hvor det kan åpnes for istandsetting og vedlikehold av etablerte bygningsmiljøer		11, 15
6.3 Fiskebøl og Strønstad			
a)	Vi skal være en pådriver for satsning på naturbasert reiseliv , sommer som vinter med følgende viktige områder <ul style="list-style-type: none"> Naturopplevelse og kunnskapsformidling om natur Mat- og overnattingsopplevelser Kultur- og historieopplevelser, også om samisk kultur og historie 	Jf. regional reiselivstrategi	11, 14, 15
b)	Vi skal være en pådriver for opprettholdelse av samfunnshuset, skolen og kirken		11
c)	Vi vil være en pådriver for utvikling av Fiskebøl havn- og næringsområde		9, 11,
d)	Vi skal ivareta landbrukets interesser og ha god dialog med aktørene		11
e)	Vi skal gjennom planarbeidet legge til rette for attraktive og varierte bomiljøer med både leiligheter og eneboliger ut fra et boligsosialt perspektiv		3
6.4 Melbu			
a)	Vi skal være en pådriver for en helhetlig tettstedsutvikling med hovedvekt på tilgjengelighet, byggeskikk, estetikk, historie, kultur, miljø og næringsutvikling		11
b)	I Melbu sentrum ønsker vi en miks av butikker og andre lite plasskrevende virksomheter , samt leiligheter i overliggende etasjer der dette er hensiktsmessig		11
c)	Plasskrevende handel, næring og industri plasseres i tettstedets randsoner . Det må arbeides med å fremskaffe nødvendig areal for dette		11
d)	Vi ønsker fokus på Melbus fortrinn som kultursted , herunder bl.a. å bidra til å videreutvikle tilbudet til Museum Nord og Neptun		11
e)	Vi bør opprettholde økonomisk tilskudd til frivillighetssentralen, Sommer Melbu o.a. som driver gode tilbud for befolkningen		11
f)	Vi vil være en pådriver for realisering av Hadsselfjordtunellen		11
g)	Vi vil være en pådriver for opprettholdelse- og videreutvikling av videregående skole på Melbu		4
h)	Vi vil utvikle Gulstadøya for nye boliger og evt. næringsaktivitet som kan passe i lag med boliger		11
i)	Vi ønsker et bedre ungdomstilbud herunder ungdomsklubb		3, 11
j)	Vi vil være en pådriver for utvikling av Melbu havn		11
k)	Vi skal gjennom planarbeidet legge til rette for attraktive og varierte bomiljøer med både leiligheter og eneboliger ut fra et boligsosialt perspektiv		3, 11
l)	Vi skal ivareta landbrukets interesser og ha god dialog med aktørene		11
6.5 Stokmarknes			
a)	Vi skal være en pådriver for en helhetlig tettstedsutvikling med hovedvekt på tilgjengelighet, byggeskikk, estetikk, historie, kultur, miljø og næringsutvikling. Stokmarknes skal utvikles som « Hurtigrutebyen » i form av tiltak, løsninger og design.		11
b)	I Stokmarknes sentrum ønsker vi en miks av butikker og andre lite plasskrevende virksomheter , samt leiligheter i overliggende etasjer der dette er hensiktsmessig		11
c)	Plasskrevende handel, næring og industri plasseres i tettstedets randsoner . Industri på Børøya nord, annen plasskrevende næringsvirksomhet på Børøya og Søndre.		11
d)	Vi skal bidra til å utvikle Stokmarknes miljøhavn i lys av FNs bærekraftsmål		9, 11
e)	Vi ønsker fokus på Stokmarknes fortrinn som kultursted , herunder bl.a. å bidra til å videreutvikle tilbudet til Museum Nord & Hurtigrutens hus.		11
f)	Vi vil være en pådriver for utviding av Stokmarknes lufthavn, Skagen		9, 11

g)	Vi vil være en pådriver for opprettholdelse- og videreutvikling av videregående skole på Stokmarknes		4, 11
h)	Vi vil være en pådriver for opprettholdelse- og videreutvikling av universitetets studietilbud på Stokmarknes		4, 11
i)	Vi vil være en pådriver for opprettholdelse- og videreutvikling av Nordlandssykehuset , avd. Stokmarknes		4, 11
j)	Vi skal gjennom planarbeidet legge til rette for attraktive og varierte bomiljøer med både leiligheter og eneboliger ut fra et boligsosialt perspektiv		3, 11
k)	Vi skal ivareta landbrukets interesser og ha god dialog med aktørene		11
6.6 Søndre Langøya			
a)	Vi skal være en pådriver for satsning på naturbasert reiseliv , sommer som vinter med følgende viktige områder <ul style="list-style-type: none"> Naturopplevelse og kunnskapsformidling om natur Mat- og overnattingsopplevelser Kultur- og historieopplevelser, også om samisk kultur og historie 		11, 14, 15
b)	Vi vil bidra til at Søndre Langøya utvikles til et godt alternativ for etablering av boliger med vekt på Sandnes.		11
c)	Vi skal gjennom planarbeidet legge til rette for attraktive og varierte bomiljøer med både leiligheter og eneboliger ut fra et boligsosialt perspektiv		3, 11
d)	Vi skal ivareta landbrukets interesser og ha god dialog med aktørene		11
e)	Vi skal ivareta Eidsfjordens særpreg med bebyggelse plassert i grupper langs østsiden. Fritidsbebyggelse prioriteres.		11
f)	Vi skal være en pådriver for opprettholdelse av Sandnes skole		4

7 Interkommunalt samarbeid

a)	Vi skal søke å samarbeide med andre kommuner	Jf. kommuneloven kap. 17	11
b)	Vi skal delta i regionens interkommunale politiske råd	Jf. kommuneloven kap. 18	11
c)	Vi skal aktivt søke etter muligheter for å samarbeide om felles oppgaver med andre kommuner (oppgavefelleskap)	Jf. kommuneloven kap. 19	11
d)	Vi skal være en pådriver i regionen for å få utviklet regionveksttaler for Vesterålen i samarbeid med politisk råd i Vesterålen, kommunene og Nordland fylkeskommune. Avtalene må være balanserte og sikre at satsningen er- og oppleves som en styrke for omlandskommunene	Politisk plattform for fylkesrådet i Nordland 2019-2023	11